

**Nagy korok - Nagy mesterek - Nagy műfajok - Nagy művek
Tudod-e?**

I. forduló 1. rész - Reneszánsz

Tudod-e, hogy

„, a zenetörténet stíluskorszakai a következő sorrendben követik egymást?

1400 (1450) -1600-ig **Reneszánsz**

1600 - 1750-ig **Barokk**

Benne 1720 - 1750-ig **Rokokó**

1750 - 1827-ig **Bécsi klasszicizmus** (Bécsi Klasszika)

1827 - 1900 **Romantika**

Benne **Nemzeti romantika**

A XIX. század vége, a **századforduló zenéje**

A XX. század eleje, a **XX. század klasszikusai**

XX. század közepétől: **Kortárs zene**

Tudod-e, hogy

... a reneszánsz elnevezése **francia** eredetű szó: **renaissance** (reneszánsz), jelentése: **újjászületés?**

... a reneszánsz előtt is volt egy új szakasz a zenében, az **ARS NOVA**. Jelentése „Új művészet”?

... az ARS Nova a **XIV. század elején** alakult ki?

... az ARS NOVA-ban **feloldották a terc hangköz tilalmát és használták a harmóniákban?**

... az ARS NOVA-ban a **kompozíciókban** megjelentek a **bonyolultabb ritmusok**, pl.a szinkópa?

... **megjelent a különböző ütemek váltakozása?**

... az ARS Nova első nagy alakja **Guillaume Du Fay** (Gijjom dü Fáj) **volt?**

Tudod-e, hogy

... Dufay legfontosabb műve egy ötrészes liturgikus mű - egy **mise** - volt, a **Lomme armé?**

Tudod-e, hogy

... a reneszánszban az emberközpontú szemlélet egyik legfontosabb megjelenési formája a **humnizmus** volt?

... a középkor után a reneszánsz **az ember nagyságát és életörömét** hirdette?

Tudod-e, hogy

... a reneszánsz két évszázada **három** részre oszlott?

1, Korai reneszánsz

2. A reneszánsz fénykora

4. Késő reneszánsz..

Tudod-e, hogy

- ... a XIV. század végén a zenei szerkesztésben - a szólamok egyenrangúságán belül - egyre következetesebben jelentkezett **az imitációs elv**?
- ... a XV. század második felében új műfajok születtek? Kiemelkedett közülük **az itáliai**?
- ... a reneszánsz zene fénykorában - 1491 és 1560 között **a hangszeres zene** kimunkálta önálló kereteit?
- ... a XVI. század vége felé bekövetkezett változások már a **barokk kor közeledtét** jelezték?

Tudod-e, hogy

- ... a XIV. század közepén az európai kultúra új központja a **Burgundi hercegség** volt?
- ... a XV. században kiszélesedett a terület, átfogó elnevezése **Németalföld** lett?
- ... hogy a korai reneszánsz idején, 1551 és 55 között született az egyik legkiválóbb németalföldi mester: **Josquin des Prez** (Zsoszken dé Pré)? Ave Maria (Üdvözlégy Maria - katolikus egyházi ének) **kórusát** ma is énekelik.

Tudjátok-e, hogy

- ... amikor a zenetörténészek a XVI század zenéjéről írnak, vagy beszélnek, **az olasz** nemzet nevét teszik a „nagyreneszánsz” elé?
- ... ebben a korban Rómában az **énekes művészet** virágzott. Az énekes zene fő közlő eszköze pedig - miként a reneszánsz egészében - **az emberi hang** a a vox humana volt?
- ... a reneszánsz énekes zenéjének legnagyobb alkotója **Giovanni Pierluigi da Palestrina** (Dzsovanni Pierluidzsi) volt?
- ... Palestrina egész élete **Rómához** kötődött?
- ... Palestrina a **kóruszene** legnagyobb mestere volt?
- ... Palestrina a **kontrapunkt** technikának is mestere volt.
- ... Palestrina nagy mestere volt a több önálló dallam egyidejű megszólaltatásán alapuló zeneszerzői technikának is, neve **polifónia**?
- ... mindezeket egybefogva kompozíciós technikáját **Palestrina stílus** néven ma is tanítják.
- ... hogy Palestrina ma is gyakran említett egyik miséje a **Papae Marcelli**?

Tudod-e, hogy

- ... az 1560-1600-ig tartó késő reneszánsz egyik leghíresebb zeneszerzője **Orlando di Lasso**, más néven **Orlandus Lassus** volt?
- ... a kórusok ma is szívesen énekelik Zsoldoszerenád című vidám madrigálját?

- ... annak a szerkesztési elvnek, amelynek olyan a szólamképe, mint egy különböző színű, egy irányba haladó kötegnek: **polifónia?**
- ... a polifóniában a szólamok **egyszerangúak és imitációs rendben** követik egymást.
- ... a polifónia **sokhangúság, sokszólamúság?**
- ... a reneszánszban az **egyházi zene** általában polifón volt?
- ... annak a szerkesztési elvnek a neve, amelyben egy fő dallam van, a többi a kísérő akkordok hangjaiból alakul ki: **homofónia?**
- ... a homofónia **együtthangzás, egyszólamúság?**
- ... a homofóniában **a szólamok egymás alá rendeződnek** el?
- ... a homofóniában a szólamok **ritmusa és szövege is azonos?**

Tudod-e. hogy

- ... az egyházi zene legfontosabb műfaja már a reneszánsz korban is a **mise** volt?
- ... a mise öt állandó főrészből állt. a tételek **az főrészek kezdő szavairól** kapták a nevüket?
- ... a tételek elnevezése: **Kyrie - Glória - Credo - Sanctus - Agnus Dei**
- ... hogy a kórusművészet legjelentősebb formája **a motetta** lett?
- ... a reneszánsz **nemzeti nyelveken** énekelt könnyed, táncos kórusműveinek elnevezése: **madrigál?**
- ... a reneszánszban **a hangszeres zene függetlenedett a vokális zenétől?**
Az I. forduló első részét Melchior Franck vidám **hangszeres táncdarabjának** részletével fejezzük be..